

עומק הפשט

גליון נושא:

בס"ד, יום ג' פרשת עקב טז אב תשע"ז, גליון נושא.

דיונים אקטואליים בסוגיות הנלמדות, לעורר לב המעיין, ואין לסמוך על הדברים הלכה למעשה.

גורל הגר"א

מקור המושג של גורל

הגורל בתנ"ך: השימוש בגורל מופיע בפירוש הרבה פעמים בתנ"ך - בקביעת שני השעירים ביום כיפור לד' ולעזאזל, חלוקת הארץ (במדבר כו נה), לכידת עכן (יהושע ז, סנהדרין מג:), במעשה יהונתן ויערת הדבש (שמואל א' יד מא), בהטלת יונה לים (יונה א' ז). ובקביעת סדר הכהנים בהקרבת הקרבנות.

בגמ' (סנהדרין יז.) מבואר שמשם רבינו הטיל גורל להכריע מי יזכה להיות מהשבעים נביאים. כך גם הטיל גורל לדעת איזה כהן יעמוד תחת הבכור, ואיזה כהן יצטרך לשלם חמשה שקלים. אין חולק שמצינו בתורה מקור נאמן, שהסתמכו על גורל כקביעה פסוקה שאינה ניתנת לשינוי [וסמכו אפילו בדיני נפשות, כפי שהיה, בעכן, יהונתן ויערת הדבש, יונה].

1. תמים תהיה

נשאלת השאלה, מדוע הותר השימוש ב'גורלות', והרי זהו כמו חקר אחר העתידות, שנאסר **מהפסוק תמים תהיה עם ה' אלקיך** (דברים יח, יג). ופירש רש"י: "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו".

הבית יוסף (יו"ד סימן קעט) הביא בשם **הספרי** [בהערה צוויין, כי לא נמצא בספרי שלפנינו, אולם **התוס'** במסכת שבת (קנו: ד"ה כלדאי) כתבו דין זה בשם הספרי] שאין שואלים בגורלות, שנאמר 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', וכן נפסק ב**שו"ע** (יו"ד סימן קעט סעיף א'). ומעתה נשאלת השאלה, מדוע הותר השימוש בגורלות בכלל, ו'גורל הגר"א' בפרט - הרי לכאורה זהו שימוש בגורלות ומחקר אחר העתידות, שנאסר משום 'תמים תהיה עם ה' אלקיך'.

הוזה מותר, עתיד אסור: ותירץ בספר **האלף לך שלמה** (או"ח סימן ס"ב), שיש לחלק בין בירור הענין בהוזה שמותר, לבין לדעת העתידות שאסור. ומשום תמים תהיה אסור להטיל גורל לדעת האם יחיה החולה, והאם תמצא האבידה. אך מותר לכתחילה להטיל גורל האם לעשות מעשה מסוים, מי יאמר קדיש, למי שייך הממון. וגם בבית המקדש היו מפייסין מי שוחט וכו'. ומפורש במשנה שאין מטילין גורל ביום טוב, מוכח שבחול מותר. וכתוב אך בגורל יחלק את הארץ, מוכח שאין איסור לעשות גורל כזה.

מה לעשות מותר, לבטוח אסור: באופן אחר תירץ, בספר **טהרת המים** (מערכת ג' אות ט"ז), הובא **בשדי חמד** (פאת השדה מערכת הג' ריש סי' י"ד), וכתירוצו זה נקט להלכה **הגר"ש הלוי וואזנר זצ"ל** (שבט הלוי חלק ז' סימן ט"ז), והג"ר **משה שטרנבוך שליט"א** (תשובות והנהגות ח"א סימן תנ"ד, סימן תתנ"ו) שהאיסור לשאול בגורלות על העתידות הוא רק כאשר בוטח ותולה את עתידו בגורל, שהרי **תוס'** (שבת קנו: ד"ה כלדאי) דימהו לחוזה בכוכבים, והוא לקבוע המזל שלא על פי ההשגחה העליונה בתום לב, וכגון שעושה גורל האם החולה ימות ועולה בגורל שימות ומקבל הדברים, זהו איסור גמור ובזה דיבר השו"ע. אבל אם מסתפק באיזו פעולה אם לעשותה או לא והצדדים שקולים, מותר להטיל גורל ולהתפלל לד' שיורהו הדרך הנכונה, שהרי על פי גורל נחלק הארץ. שהגורל אינו מנבא את העתידות, אלא מדריך מה לעשות כעת.

מכון הגורלות: בארה"ב פועל 'מכון הגורלות' הפתרון לכל השאלות הבלתי פתורות, שם אפשר לעשות את כל סוגי הגורלות - קרוב ל-40 סוגי גורלות! כל גורל פועל ומשיב בצורה אחרת, ואפשר להתאים את הגורל לפי השאלה הספציפית. מספר הטלפון הוא 018)1347/3421144. המכון ממליץ לעשות את הגורל לבד, מי שלא מסתדר מוזמן לפנות למכון, עריכת גורל כרוך בתשלום סמלי (כ-10\$ לגורל).

אופן עשיית גורל הגר"א

הוראות: להלן נציין את התנאים הנדרשים לעילולת תוצאות הגורל (מלוקט מהוראות 'מכון הגורלות', ועוד מקורות שונים);

1. **אמונה ותפילה:** אמונה בהשי"ת שהגורל יענה את התשובה הנכונה. תפילה קצרה קודם הגורל שיעלה בידו התשובה הנכונה, יש אומרים קודם הגורל את הפסוק בתהלים (פרק טז פסוק ה) ד' מִנֶּת חֶלְקִי וְכוֹסִי אֲתָה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: יש מוסיפים, כיון שאין לנו בית המקדש ואין לנו נביא לשאול מה לעשות, לכן אשאל בגורל.

2. **לא לשאול סתם:** הגורל מועיל רק כאשר השואל נקלע למבוי סתום בענייני החיים, שמצד השכל אין לו פתרון, ואינו יודע מה לעשות כאשר שני הצדדים מותרים מצד ההלכה. אך אין זה דרך לכל אחד, לשאול בכל צעד ושעל, כי אם ליחיד סגולה במצבים מאד מסוימים וצריך שאלת רב. (הגורל לא מיועד לברכות וישועות למצוקה וכדומה).

3. **קבלה:** השואל צריך לקבל על עצמו טרם עריכת הגורל, לקיים את תוצאות הגורל ללא אומר ודברים.

4. **נגיעות:** דבר פלא כותב המהר"ל (פורים), אם הגורל נערך על ידי אדם שיש לו נגיעות, עלול להטות את תוצאות הגורל. וצריך שעורך הגורל יהיה אדם שאין לו שייכות לנדון, או ילד קטן.

5. **הכנה:** יכין עצמו בהכנה נפשית ראויה, לעשות את הגורל בכובד ראש ובחרדת קודש ובכוונה הרצויה. יש מתענים ביום הגורל, וכידוע שהחפץ חיים התענה ביום עריכת הגורל. יש שנותנים צדקה קודם הגורל.

6. **יחיד מומחה:** לא כל אחד רשאי לגשת אל הקודש, רק תלמיד חכם מופלג צדיק וקדוש, הגדול בתורה ויראה, וכפי שידוע שגדולי ישראל שלחו אל הגר"א אריה לוי זצ"ל לעשות גורל הגר"א, וצריך להתייעץ עם אדם גדול קודם עשיית הגורל. לא כל אחד מסוגל לפענח את תוצאות הגורל, וצריך לזה בקי מומחה בגורלות.

7. **עת רצון:** מומלץ לעשות את הגורל בזמנים מסוגלים, הגר"א אריה לוי זצ"ל המליץ להגר"א ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל לעשותו ביום ו' אחה"צ בפניא דמעלי שבתא.

סדר עשייתו: בגיליון הנפלא מריח ניחוח (תשע"ג עמוד 4) הביא אופן עשיית גורל הגר"א כפי שלימד הגר"א אליהו לאפיאן זצ"ל, ונכתב בידי אחד מתלמידיו הקרובים. ונשלח למערכת על ידי הרב יקותיאל פיש.

וכך סדר עשייתו, מניחים את שתי הידיים על הספר (נחלקו הדעות איזה ספר; המנהג הידוע לקחת תנ"ך שלם שכל דף מחולק לשתי עמודות ובידי צאצאי הגר"א אריה לוי מצוי תנ"ך ממהדורה מסוימת עמו נשתמש הגר"א, יש לוקחים חומש לבד, או תהלים), פותחים בצורה מקרית, מדפדפים שבע קבצים, שבע דפים, שבע עמודים, מהעמוד השמיני מונים שבע פסוקים שלמים (כלומר אם ראש העמוד השמיני מתחיל באמצע פסוק אינו עולה למנין), מהשורה הבאה אחרי גמר הפסוק השביעי סופרים שבע שורות. מהשורה השמינית סופרים שבע מילים. מהמילה השמינית סופרים שבע אותיות. האות השמינית מורה לחפש אחרי הפסוק שמתחיל באות זו. ושם תמצא את התשובה בעזר השם.

אם לא מוצאים משהו מתאים, חוזרים על הגורל שוב, ויש אומרים שמדלגים לפסוק הבא המתחיל באות בה מסתיים הפסוק. ❖

והביא בשם חמיו שבכל דבר שהיו לו שני צדדים היה עושה לפי הגורל והיה אומר 'ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיק גורלי', ושאל את החז"א אם מותר, והשיב שמותר כי אינו מקבל הדברים אלא כעצה.

2. פתיחת הספר

מבואר בגמ' (חולין דף צה:) רב בדיק במברא, שמואל בדיק בספרא, ור' יוחנן בדיק בינוקא. כלומר שהיו בודקים את העתידות על פי סימנים. בספרא - פותחים ספר תורה ועל פי זה עושים מעשיהם. בינוקא שואל לינוקא פסוק לי פסוק.

החיד"א מביא (בחיבורו שיורי ברכה על שו"ע יו"ד סימן קעט) מדברי מהר"י קאשטרו שכתב "דלכו"ע מותר לפתוח בתורה כדי לראות הפסוק העולה, כי היא חיינו". וראה לדבר, מדברי הפסיקתא דרב כהנא (ילקוט משלי סימן ריט) "אם ביקשת ליטול עצה מן התורה הוי נוטל". עוד הביא החיד"א בשם רבי אליהו מאני (רבה של חברון, מחבר ספר שבט מוסר) שקיבל מרבתי, כאשר היו מסופקים אם לעשות איזה דבר, היו "מתייעצים עם התורה", דהיינו נוטלים חומש או תנ"ך, והיו למדים מהפסוקים שמצאו בו מה לעשות - כעין 'גורל הגר"א'. וסיים: אף שאין שואלים בגורלות דכתיב תמים תהיה, כגון זה שרי.

והוסיף החיד"א (בשו"ת חיים שאל) שאין להקשות על כך מדברי הרמב"ם שאסר לפתוח חומש על דרך גורלות הגויים, כי הרמב"ם אסר רק עשיית גורלות בחומש לרבים, כדרך הגויים המחזרים על הפתחים לעשות גורלות לנשים ואנשים, אך להתייעץ עם התורה בינו לבין עצמו מותר, וסיים החיד"א: "והכי חזינו לרבנן קשישאי שפותחים הספר בצר להם כמו גורל".

3. גורל הגר"א

נבואה: בדורות הראשונים היתה נבואה ברורה, וראו וידעו על ידה את דבר ה', בדורות שאחריהם היתה רק שמיעת בת קול מהשמים, כפי שמסופר בגמרא כמה פעמים, ואילו כיום, כאשר יש שאלה ורוצים לדעת מה לעשות, פותחים ספרים ומוצאים את התשובה. אבל כשיש ספיקות ואין לנו תשובה מהספרים, מקובל בשם הגאון מוילנא דבר מפורסם, הנקרא 'גורל הגר"א'.

מסורת: בספר 'הגאון החסיד מוילנא' מובא סיכום המסורות השונות, עובדות נפלאות על השימוש שנעשה ב'גורל הגר"א' על ידי גדולי ישראל במשך דורות רבים והתשובות הקולעות שקיבלו כדי לדעת כיצד לנהוג בשאלות שעמדו בפניהם, ומדברי הספר עולה, שגדולי ישראל נזהרו לא להשתמש בגורל לעיתים מזומנות, וגם כשהשתמשו בו, נעשה הדבר בחרדת קודש ובהכנות מתאימות. השימוש ב'גורל' באמצעות ספר תנ"ך, היה גם בתקופות קדומות להגר"א, כפי שמביא בספר גורל הגר"א. אף רבי חיים ויטאל זי"ע, חיבר ספר 'גורל קודש' שעוסק בענייני גורלות, שמטרתו חיזוק האמונה.

הוראה: בספר שו"ת וישב הים (חלק א' סימן יג) להגר"ר יעקב משה הלל שליט"א, מסכם שיש ג' מיני גורלות: [א] גורל לחלוקת שותפים שנעשית בכח הסכמת הצדדים לבירור חלקם, וזהו היתר גמור. [ב] גורל לחייב אדם על מעשה שעשה וכדומה [כמו במעשה של עכן ויהונתן] שאינו מועיל אלא אם כן נעשה ברוח הקודש. וכן כאשר נעשתה חלוקה או בירור על ידי גורל פי ציווי ה' בתורה [חלוקת הארץ, שני שעירים ביום כיפור] או במאמר נביא שתוצאותיו על פי ה' ואסור להרהר אחריו. [ג] גורל הנעשה לברר עתידות אסור משום 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', כפי שנפסק בשו"ע.

מותר לומר לתינוק 'פסוק פסוק', כמו שנפסק בשו"ע, ולכן גורל על ידי פתיחת חומש או תנ"ך כגורל הגר"א - הוא בכלל היתר זה, ואין בו איסור שאלה בגורלות. אכן העיקר בכל זה, להישען על אבינו שבשמים, לבקש בתמימות שימלא משאלותיו בזכות תורתנו ותפילתינו.

4. דעת הגר"ח קנייבסקי

נמנע: בספר אורחות רבנו מבעל הקהילות יעקב (חלק א' עמוד ריח) מובא, שהסטייפלער לא עשה 'גורל הגר"א'. ובנו, הגר"ח קנייבסקי שליט"א ביאר זאת משני טעמים: א. לא ידוע בדיוק איך לעשותו. ב. אין לסמוך על גורלות, וכפי שנאמר בתורה 'תמים תהיה עם ה' אלקיך'. ועיין עוד בספר

גורל הגר"א שהביא בהרחבה את דעת המתירים ודעת האוסרים לעשות גורל הגר"א. אכן מאידך שמעתי מיודעי דבר, שהיו כמה מקרים שהגר"ח קנייבסקי שליט"א שלח לעשות גורל הגר"א.

ועיין בספר דרך שיחה (עמוד י') מה שסיפר הגר"ח קנייבסקי שליט"א מה שמע מהגר"ר ראובן פיין זצ"ל כי בשנחאי היה בחור שחפץ ללמוד שפת אנגלית לצורך פרנסתו, עשה גורל הגר"א ועלה לו הפסוק (תהלים קכ ג) מִה יִתֵּן לָךְ וּמִה יִסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה: וסיים, אבל אבא זצ"ל סבר שלא כל אחד יכול לעשות הגורל, ורק מי שיש לו דרגת רוח הקודש יכול לעשות, לא ראיתי את אבא או את החזו"א זצ"ל עושים הגורל, ולא ידוע לי שעשו.

מאידך; פורסם בעלון דברי שי"ח (גיליון מספר 227 אחרי קדושים תשע"ז) שבמניין שחרית בנך החמה בלדרמן, מצוי שיש שנים או שלשה חיובים שווים שרוצים להתפלל לפני העמוד, וכתוב בקונטרס מאמר קדישין (ביאור הלכה סימן קלב) שאם יש שני חיובים שווים, יעשו גורל ביניהם.

או אז, הגר"ח פותח את סידורו בעמוד אקראי, ומחפש לאורך העמוד באות שמתחלת את תחילת השורות, את שמות המתפללים. כפי שאירע ביום שני, היו שני אבלים האחד ששמו מתחיל באות א' והשני באות ד', הגר"ח סקר עמוד אקראי בסידורו והאות הראשונה הייתה א'.

כנראה גורל זה מבוסס על גורל הגר"א, שקבל הגר"ר אריה לוי זצ"ל, סביה של הרבנית קנייבסקי ע"ה, מרבו הגר"ר חיים ברלין זצ"ל, וקיבל מרבו גם את התנ"ך כפול הטורים שעורכים בו את הגורל (בית אמי).

בענין גורלות ופיס מורה הגר"ח, שאין שואלין בגורלות שנאמר תמים תהיה (עיין תוס' שבת קנו:), חוץ מהיכן שכתוב במפורש שצריך לעשות גורל, כפי שנפסק בביאור הלכה לענין שני חיובים שווים.

שח נכד הגר"ח, הגר"ג הוניגסברג שליט"א שבחורי ישיבה שאלו, שיש להם בעיה בישיבה, שיש גנב שגונב הרבה דברים ולא מצליחים לתפוס אותו, האם יכולים לעשות גורל הגר"א. והשיב לא כל אחד ראוי לעשות גורל הגר"א, שיהיה בהצלחה שיתפטרו מהגנב.

5. סיפורים בקצרה

ראדין: רבו מספור סיפורי מופת אודות התשובות המופלאות שיש בגורל הגר"א. גם קדוש ד' החפץ חיים השתמש כמה פעמים בגורל הגר"א בשאלות גורליות.

ליטא: ידוע המעשה המופלא בישיבת מיר בליטא חורף תש"א, שעשו גורל ההיסטורי שחרץ את קורות ימיה של הישיבה לצאת ממלצעות הכפירה של רוסיה הקומוניסטית, ויצא הפסוק (שמות יט, ד) וְאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וְאָבֹא אֶתְכֶם אֵלַי. (גיליון בית מדרש 159 וישב תשע"ז).

אמריקה: בשנות השואה כאשר הגר"ר אהרן קוטלר זצ"ל ברח מליטא, הסתפק האם לנסוע לאמריקה או לארץ ישראל, ועלה לו הפסוק (שמות ד' כז) וַיֹּאמֶר ד' אֶל אֶהֱרֹן (קוטלר) לָךְ לְקִרְאָת מֹשֶׁה (פיינשטיין) הַמִּדְבָּרָה (אמריקה שהיא מדבר רוחני). - כלומר שילך להגר"מ פיינשטיין זצ"ל לאמריקה ולא יעלה לארץ ישראל.

ארץ ישראל: בזמן מלחמת העולם השנייה הגרי"ז מבריסק הטיל גורל האם לברוח לארץ ישראל, ועלה לו הפסוק (דברים יח, יג) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. והוסיף על זה הגר"ל מינצברג שליט"א, הרי הגורל עונה לכל אחד לפי שורש נשמתו, והגר"ז לפי עוצם אמונתו ורום מעלתו, דינו להלך בתמימות. ואכן כאשר הסתפק הגרי"ז האם לברוח לארץ ישראל או לא ולא היה בידו להכריע את הספק השקול, עשה גורל הגר"א ועלה בידו הפסוק יַעֲלוּ הָרִים יִרְדּוּ בְּקַעֲוֹת אֶל מְקוֹם זֶה יִסְדֹּף לָהֶם (תהלים קד, ח), מזה הסיק שעליו לעלות מיד לארץ ישראל (עובדות והנהגות לבית בריסק).

קבורה: סיפור מדהים ביותר אודות 'גורל הגר"א', מובא בספר 'איש צדיק היה' (עמודים 111-117) על חייו ופועלו של הצדיק הירושלמי הגר"ר אריה לוי זצ"ל, שזיהה על פי 'גורל הגר"א' את י"ב חיילים מתוך ל"ה חללי השיירה לגוש עציון שנקראו 'שיירת הל"ה' שלא ניתן היה לזהותם, ועל סמך זיהוי זה הובאו לקבר ישראל בהוראת הגר"ר צבי פסח פרנק זצ"ל, שאמר שיש לסמוך על

מעשה נפלא, שמעתי מפי בעל המעשה הרב מ.ב.צ.ז. שליט"א מבאי ביתו של הג"ר זיידל אפשטיין זצ"ל.

בדידי הוי עובדא, כאשר עמדתי בפני פרשת דרכים גורלית בחיי, לא ידעתי לאיזה כיוון אני צריך לפנות. ביקשתי מרבי ומורי רבי זיידל אפשטיין שיעשה לי גורל הגר"א לידע מה לעשות. אמר לי רבי זיידל, 'אני יכול לעשות לך גורל הגר"א, אבל יש תנאי קודם למעשה, שכל מה שהגורל יורה תעשה'. השבתי לו 'ודאי, כיון שאני יודע כעת שהקב"ה אומר לי מה לעשות, ודאי שזה מה שאני יעשה'.

אמר לי רבי זיידל, 'אני מסכים'. אחרי כמה דקות ראיתי שרבי זיידל מהורהר, שאלתי אותו למה? השיב לי רבי זיידל 'יש לי פתרון יותר טוב מגורל הגר"א, לך תשאל את הג"ר נתן צבי פינקל מה לעשות...'.

אבל, תציית למה שרבי נתן צבי אומר לך כאילו היה זה גורל הגר"א! שאלתי - למה? השיב לי רבי זיידל - ברור לי, שיש לרבי נתן צבי רוח הקודש. לא ימלט שיזכה להרבצת התורה בכזה קנה מידה, בלי שיהיה לו רוח הקודש!

והוסיף רבי זיידל - שצורת השאלה לרבי נתן צבי, יהיה כפי שלמדו מכבר איך שואלים אדם גדול; להציג בפעם אחת את כל הצדדים לכאן ולכאן, ולשאול מה לעשות? אז, ההכרעה הראשונה שעולה לגדול בראשו, זה בחינת נבואה. (והוסיף הג"ר מיכל זילבר שליט"א, שכלל זה ידוע ומפורסם שכאשר מציגים את הצדדים כדבעי, המחשבה הראשונה בהכרעה היא בחינת נבואה, וכך נהגו אדמורי"י בית גור).

מסיים בעל המעשה, כעצתו עשיתי, שאלתי את רבי נתן צבי ופעלתי כדבריו וקיימתי את עצתו, למרות שהיה זה רעיון נועז ולא צפוי. ואכן ראיתי סייעתא דשמיא מופלאה, ממש 'למעלה מדרך הטבע' (בכל נפשך).

תנאי זה, שגורל הגר"א פועל רק אם מקבל על עצמו לקיימו, מובא בהרבה ספרים, בספר **טעם ודעת** (פרשת תצוה), הביא כן בשם הג"ר אליהו לופיאן זצ"ל. והוסיף שגם כאשר שואל עיצה מאת צדיקי חכמי ישראל, מועיל רק אם מקבל לקיים דברי הצדיק בלי פקפוק.

דבר נפלא כתב הגר"ח קנייבסקי שליט"א (ארחות יושר עמוד פג ערך רוח הקודש), שיש עוד ענין, מן השמים נותנין לצדיק מחשבה לומר כך וכך לפי דעת תורה שבידו, והוא מכוון לאמת. וראינו אצל גדולי ישראל שלאחד עונין כן, ולשני עונין להיפך, כי משמים הכניסו כך בפיהם, וזה מעין נבואה קטנה, כענין הלא את אשר ישים ד' בפי אתו אֶשְׁמַר לְדָבָר (במדבר כג יב).

ויש לפעמים, שהברכות והעצות מתקיימות, רק בזכות השואל שמאמין באמונה שלימה שברכת החכם מתקיימת, ואם לא היה מאמין באמת בלב שלם לא היו מתקיימים בו, ודבר זה מתחלף לפי השואל, כמבואר **במשך חכמה** (הפטרות וירא). וכך ראינו כמה פעמים אצל גדולי ישראל, וירא שמים שסומך בכל דבר על החכם ושומע לו בכל דבר, יש לו סייעתא דשמיא שעצת החכם תצליח בדרך כלל.

מעשה מופלא, אירע בחתן שעשה גורל הגר"א, והתוצאה הייתה שהזיווג לא יעלה יפה, במר נפשו שאל את ה**סטייפלער** זצ"ל מה לעשות. והשיב לו הסטייפלער אם היה מוחלט בדעתו לעשות השידוך, אין הגורל משיב נכוחה (תולדות יעקב עמוד שכא). ❖

הגורל. בספר מופיע גם פרוטוקול מדוקדק שרשם רבי אריה לויין במעמד הכביר, להודיע איך בדיוק נעשה.

מינכן: מסופר על האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצ"ל כאשר ביקר במחנה העקורים בסנטוריום 'גאוטינג' בקירבת העיר מינכען, הוחלט להטיל גורל [לא גורל הגר"א] מי מבין 150 היהודים אודים מוצלים מאש, יקבל את הטלית קטן היחיד שהיה ברשותו, עלם צעיר יתום מפרחי חסידי גור בלודז' בשם **מנדל פשיטיק**, קרע את בגדי האסירים שעליו והפכו לבגד בעל ד' כנפות, והכריז שהוא צריך

לקבל את הציצית כי הוא כבר מחויב כעת בציצית מדאורייתא, השיב האדמו"ר, אם מגיע לו הוא יעלה בגורל. וכך היה, שעשו גורל ונשמע הכרוז; מנדל פשיטיק זכה בגורל, וכולם ראו בחוש את יד ה' בגורל זה (לפיד האש עמוד שיג).

כבוד התורה: מעשה נורא אירע בשעת הלווית הג"ר משה פיינשטיין זצ"ל שנפטר בתענית אסתר באמריקה, ובפורים דמוקפין נערכה לו הלוויה בירושלים. והיה הספדים כמו ביום חול, כדין חכם בפניו. אחד המלווים טען בפני העומדים סביבו, שאין זה צודק שבגלל הלוויה אלפי המשתתפים בהלוויה לא יוכלו לקיים את מצוות היום כדבעי. אחרי ההלוויה התחיל לחוש מחושי ראש עזים. שאל ודרש ברופאים אך ללא הועיל.

לבסוף הלך לאחד הצדיקים שיעשה עבורו גורל הגר"א לדעת ממה אירע, ועלה הפסוק (במדבר יב ח) וּמִדּוֹעַ לֹא יֵרָאֶתָם לְדָבָר בְּעֶבְדִּי בְמִשָּׁה. ואמר לו הרב, שדבריו פגעו בכבוד הנפטר ועליו לבקש מחילה בפני עשרה אנשים על יד קברו, כפי שנפסק בשלחן ערוך.

עשה האיש כדבריו, ביקש מחילה על יד קברו בהר המנוחות, ואכן תוך זמן קצר חלפו כאבי הראש כלא היו (אבות ישראל על פרקי אבות, על המשנה והוי זהיר בגחלת).

6. בימינו

בספר **רבבות ויובלות** (חלק א' סימן כה עמוד קג, מאת תלמידו של ר' אפרים גרינבלט) מופיע סיפורים מדהימים ונפלאים על הג"ר משה שמואל שפירא זצ"ל שהיה ידוע ומפורסם כמומחה גדול לעשות גורל הגר"א, והשתמש כמה פעמים במקרים של פיקוח נפש עם גורל הגר"א, ואף הגר"ח קנייבסקי שליט"א שלח אליו כמה פעמים לשאול בגורל הגר"א.

כגון במעשה של רבי אברהם ישעיה ברמן זצ"ל שנעלם ועקבותיו לא נודעו, ומצאו אותו לפי גורל הגר"א מתחת לגשר באיזור ראשון לציון. עוד מעשה בבחור חילוני שנהרג על ידי המאפיה ברומניה ונקבר במעמקי היער, ועל ידי גורל הגר"א אותר מקום קבורתו והביאוהו לקבר ישראל.

סיפור מדהים נוסף מסופר שם, למשך תקופה ישיבת באר יעקב בראשות רבי משה שמואל עברה לירושלים לשכונת הר נוף, והיה ספק השקול האם ראוי לישיבה לחזור לבאר יעקב, כאשר עשה גורל הגר"א עלה הפסוק (שמות לג ז) וּמִשָּׁה יָקַח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחָנֶה הַרְחֵק מִן הַמִּחָנֶה וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְקֵשׁ ה' יֵצֵא אֶל אֵהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמִּחָנֶה.

החלטה גורלית: חכם אחד, שאל את החזו"א, מה לעשות כשמסתפק ואין לו פתרון, השיב לו החזו"א שישקול את כל הצדדים היטב, ויחליט בדעתו מה לעשות, והחלטה זו היא כמו גורל ואינו צריך לחשוב אולי ההחלטה לא הייתה מוצדקת (מעשה איש עמוד רג).

7. הכרעה מתוך הלימוד

דבר מדהים כותב החתם סופר (על התורה חלק ה' ליקוטים עמוד קנז אות קיט) על הפסוק (דברים יז יט) וְהִיָּתָה עֲמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, שהיה בדיק בספרא (חולין צה:). (תהלים קיט כד). ויותר מזה, גם עֲדִיתִךָ שְׁעֲשֵׁעִי אֲנָשִׁי עֲצָתִי. אפילו כשלומד דרך שעשועי לימוד, לא על דעת גורל, גם הם אנשי עצמי, כי רוח אלקים דבר בעוסי תורה לשמה הזוכים לדברים הרבה, ומתוך הלימוד שעוסק ביום זה יודע מה לעשות, בבחינת פסוק לי פסוקך. ובלא מתכוון מוצא בשיעור היומי או בפרשת השבוע מעין המאורע שלו.

ומעשה שהיה אצל החות יאיר כשהרהר איך יקרא שם ספרו, ושמו היה יאיר וזקנתו שגדלתו שמה חוה, וקראה לעלות לתורה וקראו לפניו (דברים ג יד) וַיִּקְרָא אֹתָם עַל שְׁמוֹ... חוה וְיָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה: ומכאן זה הסיק כך לקרוא לספרו.

סיכום הגיליון:

8. דינים העולים

עשיית גורלות מוזכר בתנ"ך הרבה פעמים, אפילו בדיני נפשות. מאידך מבואר בספרי שאסור לשאול בגורלות משום תמים תהיה.

יש מתרצים שמותר בדבר שבהווה, ואסור בדבר שבעתיד. יש מתרצים שמותר לפעול מעשים על פי הגורל, אך אסור לבטוח בגורל.

בספרות התורנית נמצא קרוב ל-40 סוגי גורלות. מקדמת דנא מקובל לעשות 'גורל הגר"א', ויש מסורות חלוקות באופן עשיית הגורל. מגדולי ישראל שנמנעו מעשיית גורל הגר"א.

תנאי הגורל; 1. אמונה, תפילה, יש אומרים ד' מְנַת חֶלְקִי וְכוּסִי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי. 2. לא לשאול סתם כי אם בשעת ההכרח. 3. קבלה לקיים את תוצאות הגורל. 4. אדם שיש לו נגיעות, עלול להטות את תוצאות הגורל. 5. הכנה נפשית ראויה. יש מתענים ביום הגורל. יש שנותנים צדקה קודם הגורל. 6. רק צדיק וקדוש יכול לעשותו, ורק מומחה גדול יכול לפענחו. 7. מומלץ לעשותו בזמנים מסוגלים. ❖

הגיליון מוקדש לעילוי
נשמת האשה החשובה
מרת מלכה בת רבי חיים
ע"ה נלב"ע יח אב
ת.נ.צ.ב.ה.

נ"י: 052-7687405 | פקס: 02-6507823 | 5047867@gmail.com

עומק הפשט'

הנושא לשבוע הבא;

חכמת הירד והפרצוף – גיליון נושא

אפשרות להנצחה; לע"נ, לרפ"ש, לישועה, וכדומה!

ניתן לשלוח - רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.
וכן בקו הצדקה 073-2757000 יש להקיש עבור קוד 1529.

ניתן להשיג
חוברת

יציאה לחוץ לארץ
(גיליונות 72-75)
המחיר 2 שקל

